

Plenum

Torsdag 22.2.2024 kl. 15.59—20.25

2.4. Muntlig fråga om hälsovårdstjänster (Harry Harkimo liik)

Muntligt spörsmål MFT 21/2024 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Också Liike Nyt-riksdagsgruppens fråga gäller detta samma tema. — Ledamot Harkimo, varsågod.

Debatt

16.45 **Harry Harkimo liik:** Kiitos, arvoisa puhemies! Vanhusten hoitopaikkoja suljetaan tällä hetkellä henkilöpulan vuoksi. [Li Andersson: Mutta hallituksella on työryhmä!] Minun äitini oli vanhustenhoidossa tuossa pitkän aikaa, ja seurasin sitä tilannetta, ja siihenhän on tehty hoitajamitoitus, kuinka paljon pitää olla sairaanhoitajia ja muita hoitajia. Ja ihmettelen sitä, miksi ei siihen voida tehdä muutosta. Miettikää omaishoitajia. Niitä on tuhansia Suomessa, ei heilläkään ole mitään koulutusta siihen tehtävään, ja he pystyvät hoitamaan vanhukset erittäin hyvin. Miksi ei näitä mitoituksia voida muuttaa, miksei voida ottaa sinne ihmisiä töihin? Siellä on semmoisia töitä, mitkä kuka vaan, joka osaa hoitaa ihmistä, pystyy tekemään.

Puhemies Jussi Halla-aho: Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.46 **Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin ympärivuorokautisen hoivan potilaista 92 prosenttia on vakavasti muistisairaita, he ovat myöskin monisairaita henkilöitä, heillä on useita erilaisia sairauksia, jotka vaativat lääkitystä ja myöskin seurantaa. Sitä varten meillä täytyy olla ammattilaisia siellä, ja se ammattilainen, joka tätä työtä tekee, on sairaanhoitaja ja se on lähihoitaja. Meillä on siellä myöskin töitä, mitä voi tehdä muilla tutkinnoilla tai muunlaisella koulutuksella. On ruuanlaittoa, pyykkihuoltoa, siivoamista ynnä muuta, siihen ei tarvita hoitajan tunkintoa. Ja tätä ollaan painotettu koko ajan: ottakaa niitä apukäsiä sinne, jotta sairaanhoitajan tai lähihoitajan ei tarvitse siivota tai tehdä ruokaa tai pyykkihuoltoa.

Tämä henkilöstömitoitus, mikä siellä on tällä hetkellä näiden muistisairaiden, monisairaiden ihmisten kanssa, todella tarvitaan. Siinä ei ole yhtään liikaa. [Vasemmalta: Hyvä!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Saarikko, olkaa hyvä.

16.47 **Annika Saarikko kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Teen tämmöisen ehdotuksen pääministerille, että menköön nyt sitten niin, että tämä kyselytunti vielä, niin kaikki nämä vastaukset voivat kietoutua sen ympärille, että ”no mutta kun edellinen

Punkt i protokollet PR 10/2024 rd

hallitus”, [Antti Kurvinen: Sälittävää!] mutta voisi olla niin, että ensi kyselytunnille kannattaisi varustautua myös jo vähän uudenaikaisilla ideoilla.

Me emme ole koskaan, hyvä pääministeri, väittäneet, että siitä isosta uudistuksesta — joka ei sanalla sanoen muuten kokoomusyhteistyössä onnistunut, perustuslaillisesti kestävä ratkaisu — [Timo Heinonen: Se oli Sipilän hallitus!] olisi tullut täydellinen kerralla. Nyt vain vastuu on teillä niiden pykälien muuttamisesta, jotka eivät käytännössä toimi, [Ben Zyskiewicz: Jotka te teitte! — Jani Mäkelä: Miksi ne ei toimi?] kuten esimerkiksi se, miten nopeasti alijäämäsäännöstöä olisi nyt syytä muuttaa, koska kertakaikkisesti talouden olosuhteet täällä mainittujen syiden, esimerkiksi inflaation ja palkankorotusten, vuoksi muuttuivat. [Jani Mäkelä: Kuka oli vastuussa viime kaudella?] Teillä on vastuu tehdä muutoksia, jotta malli voisi toimia. [Jani Mäkelä: Kuka oli valtiovarainministeri?]

Tässä eivät nyt modulaarit, eivät työryhmät lämmitä, ministeri Juuso, ja siksi toistan kolmannen kerran sen kysymyksen, joka on aivan oleellinen jokaisen aluevaltuutetun ja ennen kaikkea [Puhemies koputtaa] jokaisen hoivakodin, neuvolapalveluiden tai terveysaseman palveluiden käyttäjän kannalta. [Puhemies koputtaa] Ministeri Juuso, te olette antanut valtuudet valtiovarainministerille, että teidän salkustanne saa leikata. [Puhemies koputtaa] Mistä palveluista te aiotte leikata lisää?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.48 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Näitä valtiontalouden leikkauksia ei todellakaan päättä sosiaali- ja terveysministeri yksin, vaan valtiovarainministeriö on siinä tietenkin pääroolissa, [Annika Saarikon välihuuto] kuten hyvin entisenä valtiovarainministerinä tiedätte. On totta, että varmaankin... En tiedä vielä, mikä se leikkauslista on, emme ole sitä vielä hallituksessa käsitelleet, mitä sieltä on tulossa. Tietysti toivon, että sinne ei sote-puolelle tulisi enää enempää leikkauksia, mutta en voi sitä luvata. [Annika Saarikko: Te olette vastuuministeri! — Välihuutoja]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Virta, olkaa hyvä.

16.49 Sofia Virta vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aivan ensimmäiseksi en voi olla viittaamatta ministeri Juuson edelliseen puheenvuoroon, että me suomalaiset toivomme, että ministeri ei vain toivo, että sotesta ei leikata, vaan vastuuministerinä vastaa, [Antti Kurvinen: Kyllä!] että sotesta ei leikata niin paljon, että se vaikuttaa dramaattisesti palveluihin.

Mutta mitään palveluita ei ole ilman ammattilaisia — ei heitä, jotka toimivat lastensuojelussa, sosiaalityöntekijöinä, vanhuspalveluissa, vammaispalveluissa. Me kuultiin täällä, että hallitus vastaa työvoimapulaan kehittämällä koulutukseen modulaareja — oliko se oikea termi? [Vasemmalta: Oli!] Tämä nyt ammattilaisille viestiksi, kun samaan aikaan toisella kädellä leikataan aikuiskoulutustuki, jolla vaikka se lastensuojelun ohjaaja on voinut kouluttautua sosiaalityöntekijäksi, joista on huutava pula, mistä maksavat ne lapset, joiden hätä jää näkymättömiin. Samaa aikaan te tuotte pöytään vientivetoisen palkkamallin, jolla tasan tuomitsette nämä naisvaltaiset matalapalkka-alat palkkakuoppaan ja aivan varmasti, ministeri Satonen, heikennätte näiden alojen veto- ja pitovoimaa. Ja kun vielä lisäksi te leikkaatte asumistukea, jolla se lastensuojelun työntekijä on voinut kaupungissa yksinhuoltajana tehdä siellä lastenkodissa työtä, niin miten tämä hallitus turvaa, että yhdenkään

Punkt i protokollet PR 10/2024 rd

lapsen hätä [Puhemies koputtaa] ei jää enää näkymättömiin vaan ammattilaisia riittää sote-sektorille tulevaisuudessakin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Satonen, olkaa hyvä.

16.50 Työministeri Arto Satonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aloitetaan tästä vientivetoisesta palkkamallista. Tässä on aika monta kertaa vedottu myös pääministerin suulla siihen, että SAK palaisi neuvotteluun tästä vientivetoisesta palkkamallista [Vasemmalta: Onko aito neuvottelu?] — kyllä — jolla voidaan tehdä sen tyyppinen ratkaisu kuin Ruotsissa on tehty. [Saara Hyrkön välihuuto] Ja jos te katsotte sitä, mitä Ruotsissa on tapahtunut, niin Ruotsissa nimenomaan näiden naisvaltaisten työvoimapula-alojen palkka-kehitys on ollut tämän vientimallin aikana parempaa kuin muilla aloilla keskimäärin. [Li Anderssonin välihuuto] Tästä löytyy valtakunnansovittelija Irene Wennemon kalvot, jotka hän esitteli. Eli on täysin mahdollista tehdä tällainen ratkaisu, jos se aiotaan tehdä.

Mitä sitten aikuiskoulutustukeen tulee, niin sen osalta, kuten täällä on jo käyty läpi, se on totta, että se on tärkeä asia ollut silloin, kun omalla alalla, myös sote-alalla, kouluttaudutaan pidemmälle, ja siihen nyt haetaan ratkaisuja. Mutta sote-alalle se ei ole ollut ratkaisu, koska sieltä on ollut yhtä paljon liikettä pois aikuiskoulutustuen avulla kuin sote-alalle.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Viimeinen lisäkysymys tähän aiheeseen liittyen. — Edustaja Mattila, olkaa hyvä.

16.51 Hanna-Leena Mattila kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella kaavaillaan leikkaustoiminnan keskittämistä Oulun yliopistolliseen sairaalaan, pois Oulaskankaan hyvästä sairaalasta, ja hoitajien oletetaan siirtyvän perässä työskentelemään sadan kilometrin päähän Ouluun. Hoitajat eivät aio toimia näin vaan vaihtavat mieluummin muihin hommiin. Tämä on tuttu ilmiö myös muilla hyvinvointialueilla. Alueille kohdistuneet pakkosäästöt johtavat lähipalvelujen heikentymiseen, kun pieniä terveysasemia ja hoitoyksiköitä suljetaan. Palvelut karkaavat kauas ja hoitajien työmatkat pitenevät. Ministeri Juuso, olette varmasti tietoinen, mitä hyvinvointialueilla tapahtuu. Mitä aiotte tehdä, jotta hoitajapula ei entisestään pahene?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.52 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä olen tietoinen, mitä hyvinvointialueilla tapahtuu, ja tietoinen myöskin siitä, että suuri osa säästöistä kohdistuu nimenomaan palveluverkkoon, ja se on mielestäni valitettavaa. Mielestäni vuodeosastoja ei pitäisi lakkauttaa [Välihuutoja keskustan ryhmästä] ja sote-palvelut pitäisi turvata kaikille. Mutta hyvinvointialueen hallitus ja valtuusto päättävät, [Antti Kurvinen: Ottakaa vastuu!] mistä sieltä niitä palveluita leikataan. Se ei ole ministerin eikä ministeriön vallassa tällä hetkellä, vaan se on hyvinvointialueiden vallassa. [Antti Kurvinen: Vastuun pakoilua!] Ymmärrän, että hyvinvointialueiden valtuutetuille se vaikeiden päätösten tekeminen on vaikeaa. Mutta kannustan miettimään niitä leikkauksia, mitä te siellä teette, tai miettikää säästö- tai sopeutustoimenpiteitä jostakin muualta kuin ihan niistä lähipalveluista, ihan niistä tärkeistä, mitä ihmiset eniten tarvitsevat. [Antti Kur-

Punkt i protokollet PR 10/2024 rd

vinen: Pääministeristä alkaen vastuun pakoilua!] Ne täytyy pystyä järjestämään eri tavalla tulevaisuudessa.